

یک قرن استقلال و امید به آیندهی توسعهیافته

عمر استقلال افغانستان در ۲۸ اسد امسال به یک قرن می رسد. افغانستان پس از ۲۸ اسد، ۱۰۰ ساله گی استقلالش را سپری میکند. به افتخار یک قرنی شدن استقلال و با تمجید از نکوکاری های شاه امان الله خان غازی، برنامه های زیادی از سوی حکومت افغانستان راه اندازی شد. از این میان، یکی از وزارتخانه ها وزارت زراعت است که با راه اندازی نمایشگاه محصولات زراعتی، به احترام راه اندازی نمایشگاه محصولات زراعتی، به احترام ساله ای گذشته وزارت زراعت تنها نمایشگاه های زراعتی بهاری و خزانی راه اندازی می کرد، اما امسال به پاس یک قرنی شدن استقلال کشور، با مژده های نیک در زمینه ی توسعه، با راه اندازی اولین نمایشگاه تابستانی به استقبال ۲۸ اسد ۱۳۹۸ می رود.

مشاوریت ارشد مطبوعاتی مقام و ریاست اطلاعات و ارتباط عامهی وزارت زراعت نیز به منظور پاسداشت از استقلال افغانستان، شمارهای از سری نشرات هفتهنامهی دهقان را به این مناسبت فرخنده و نیک، ویژه ساخته است.

از آنجایی که اساس و تقویتکننده ی استقلال سیاسی، استقلال اقتصادی است و زراعت اساس اقتصاد افغانستان را شکل میدهد، ما در این شمارهی هفتهنامه، کوشیدهایم که مواردی از کارکردها را که مژدههایی از خودکفایی را میآورند، نشر کنیم. به همین مناسبت، کوشیدهایم تا خبرهایی از رشد و جلوههایی از خودکفایی و توسعه را در این شماره جا بدهیم.

آرزوی شداهامانالله خدان، افغانستانی توسعهیافته بود. به همین خاطر بود که به بنیانگذاری مکتبهای اختصاصی روی آورد و تلاش کرد در هر بخش، از جمله زراعت، آیندهگان آموزش ببینند و در آینده خدمتگزار باشدد.

دولت افغانستان در پنج سال گذشته بیشتر روی ساخت زیربناهای اقتصادی و وزارت زراعت روی زیربناهای زراعتی کار کرده است. از این میان، نزدیکشدن به خودکفایی در سکتورهای گوناگون، افزایش حاصلات زراعتی و مهار زیانهای ناشی از خشکسالی پار، از دستآوردهای مهم وزارت زراعت است.

در سال روان ظرفیتها و زمینههایا که برای شاغلان سکتور زراعت فراهم شده بود، باعث شده است که دست آوردهای بیشتری داشته باشیم و حداقل در بخش غلهجات با کاهش واردات و بهبود بیلانس تجارتی مواجه شویم.

ما به این باوریم که افغانستانی دارای منابع اقتصادی و در نهایت تمویلکنندهی خود، میتواند ظرفیتهای بالاتـری بـرای حفاظـت از اسـتقلال سیاســیاش داشــته باشد و بتواند در آینده بدون همکاری مالی منابع بیرونی همکار به رشد و توسعهاش ادامه بده. در دوران حکومت کنونی، درآمدها دوبرابر شد، اگر ايمن وضعيمت بما تملاش بيشتمر اداممه يابمد، باعمث خواهد شد که افغانستان بتواند تا چند سال دیگر بــا تکـرار ایــن افزایـش، فیصــدی کلانــی از بودجــهاش را خودش تمويل كند. تــلاش مــا در بخــش زراعــت، ايــن اســت كــه قــرن جدیدی از استقلال کشورمان را با امیدهای کلان بـرای رشـد زراعـت و تقویـت اقتصـاد ملـی اغـاز کنیـم و آهستهآهســته دیگــر بــار دوش همــکاران جهانــی خويـش نباشـيم.

آياخود كفامى شويم؟ 🔊 نوين

در آستانهی صدمین سالگشت استرداد استقلال افغانستان، به چیزی که همه فعالان اقتصادی و زراعتی فکر خواهند کرد، این است که چی زمانی افغانستان به خودکفایی میرسد. خودکفایی و استقلال مالی، اساس استقلال سیاسی است.

وقتی اساس استقلال اقتصادی و سیاسی، خودکفایی است.

شاید بسیاریها بگویند که در ۱۸ سال گذشته فرصتهای کلانی برای خودکفاسازی افغانستان از دست رفته است. این حرف تا اندازههای زیادی شاید درست باشد، اما واقعیت امر این است که در چهار – پنج سال گذشته روی کرد حکومت به مسایل اقتصادی متفاوت از گذشته بوده و به همان اندازه که فرصتها کم شده، به درآمدافزایی فکر و کار کرده است.

در کنار این ها، توجه ویژهای به مسایل مهم، از جمله محیط زیست شده است که کاری بس ارزنده است.

با آن که ۲۰۱۴ (موقع روی کار آمدن حکومت وحدت ملی) خیلی از چشمهها و منابع مالی خشک شده بودند، ولی با گذشت چهار سال با برنامههای پی گیر، حکومت افغانستان توانست درآمدش را دوبرابر بسازد.

برنامهی افزایش درآمدهای داخلی، مختص به گردآوری نسبتاً خوب و منظمسازی نسبی مالیات نبود، بل در دیگر زمینهها، از جمله زراعت و مالداری کارهای موثری صورت گرفت.

آمارها نشان میدهد که افغانستان با توجهاتی که در جریان پنج سال گذشته داشت، در تولید گوشت مرغ به خودکفایی نزدیک است و ۸۰ درصد محصولات گوشت مرغ مورد نیازش را خودش تولید میکند. همچنان تولید دانهی مرغ در افغانستان به اندازهی بیشتر شده است که به ازبیکستان و ترکمنستان صادر می شود.

در سال گذشته، باری اولیان بار وزارت زراعت کود کیمیایای و تخمهای اصلاحشدهی گندم را به موقع به دهقانان توزیع کرد. ایان عامان، در کنار بارنده گیهای کافی، باعث شد که حاصلات گندم ۴۲ درصد بیشتار شود. واقعیت ایان است که در بخش افزایش حاصلات گندم و دیگر غلهجات نیاز از سوی وزارت زراعت گامهای مؤثری برداشته شده است.

افغانستان سالانه حدود شش میلیون تن گندم مصرف میکند. سال گذشته به دلیل خشکسالی از مقدار مورد نیازش، تنها ۳۶۲ میلیون تن آن را خودش تولید

کرده بود. اما امسال، حاصلات گندم افغانستان به ۵۰۱ تن رسید و افغانستان تنها به وارد کردن ۹۰۰ هزار تن گندم نیاز دارد. این حاصلات باعث شده است که بین ۴۰۰ تا ۵۰۰ میلیون دالر در افغانستان نگهداشته شود و روی بیلانس تجارت اثر مثبت بگذارد.

وزارت زراعت با تطبیق نقشه ی راه خودکفایی در بخش مرغداری، حالا برنامههای اثرگذاری را در بخشهای تولیدی دیگر در حال تطبیق است. این برنامهها باعث شده است که میزان تولید میوه، سبزی و کشتزارهای دیگر افزایش میوه، سبزی و کشتزارهای دیگر افزایش زمینهسازی برای گسترش و توسعهی درآمد دهقانان و باغداران، حمایت از مالداران با ساخت واکسینهای کافی و تزریق آن، ظرفیتهای کلانی را برای زمینهسازی رشد این بخش ها فراهم

از سرمایهگذاریها در بخش زراعت، به صورت بسیار گسترده از سوی وزارت زراعت حمایت می شود. این حمایتها سهم گیریهای زیاد در فراهمسازی فیصدی نیازهای مالی و تخنیکی است. مرغداری در افغانستان، با همین شیوه وزارت زراعت در حال طی این مسیر در وزارت زراعت در حال طی این مسیر در افغانستان میتواند در سالهای آینده خودکفایی افغانستان نه تنها باعث کاهش میبرد و به افزایش درآمدها و خودکفایی دولت افغانستان کمک میکند.

با خودکفایی، دولت افغانستان بر منابع داخلی تکیه خواهید کرد و ظرفیتهایی که برای رشد فراهیم شده، بی*شتر* خواهید شد.

صدمين سال استقلال ونخستين نما يشكاه تابستاني باتازه ترين محصولات زراعتي

🗷 مهرداد 1983 > particular and a second and a second a s

میوهجات تابستانی برای استقبال از روزهای عید پیش رو مساعد میسازد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، پیش از این سالانه دو بار نمایشگاه بهاری و خزانی محصولات زراعتی و حیوانی برگزار کرده است. اما، امسال در نظر دارد تا

> وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، به مناسبت فرارسیدن صدمین سال استرداد استقلال كشور، براى نخستينبار اقدام بـه راهانـدازی نخسـتین نمایشـگاه تابسـتانی محصولات زراعتی کرده است. این نمایشـگاه از روزهای سهشـنبه تـا پنجشنبه این هفته، پانزدهم تا هفدهم اسد، در فرارم تحقیقاتی بادامباغ کابل برگزار می شود. در این نمایشگاه، تازهترین محصولات زراعتی از قبیل میوههای تازه و خشک، گیاهان طبع، محصولات لبنی، صنایع دستی زنان و دهها محصول زراعتی و حیوانی دیگر از تمام ولایات در ۱۹۳ غرفه به نمایش گذاشته می شوند. در نخستین نمایشگاه تابســتانی، ۳۱ غرفـه بـه نمایـش صنایـع

دستی زنان اختصاص داده شده است. همچنین در این نمایشگاه یک بخش مهم برای معرفی مدرن ترین و جدیدترین ماشین آلات زراعتی، تحقیقات زراعتی و تخمهای اصلاح شده اختصاص داده شده است.

هـدف اصلـی از برگـزاری ایـن نمایشـگاه، بازاریابی بـرای محصولات زراعتی و حیوانی دهقانـان، تولیدکننـدهگان و شـرکتهای فعـال در عرصـهی زراعتـی و حیوانـی و معرفی ایـن محصولات است. برگـزاری این نمایشـگاه بـه شـهروندان فرصت میدهـد تا ولایـات مختلف کشـور آگاه شوند. همچنیـن ایـن نمایشـگاه بـه شـهروندان زمینـه را بـه منظـور خریـداری نابتریـن و تازهتریـن

با برگزاری نمایشگاه تابستانی، فرصت بیشتری برای بهبود کار دهقانان تولیدکنندهگان محصولات زراعتی و حیوانی و همچنین شرکتهای فعال در این زمینه، مساعد بسازد.

نمایشگاه بهاری امسال، بیشتر از ۵۰ هزار نفر بازدیدکننده داشت و غرفهداران در طول پنج روز نمایشگاه، ۲۶ میلیون افغانی فروش داشتند. همچنین در این نمایشگاه، به ارزش ۲۸ میلیون افغانی میان تولیدکنندهگان و شرکتهای تجارتی به منظور خرید و فروش محصولات زراعتی و حیوانی قرارداد به امضا رسید و به ارزش ۱۶۷ میلیون افغانی دیگر نیز برای خرید و فروش این محصولات میان تولیدکنندهگان و شرکتهای تجارتی

د ځنگلونو له احيادبند امير تربيارغونې د کړنېوزارت په تېرو شپږو مياشتو کې د طبيعي سرچينو خونديتابه لپاره څه کړي ؟

دكرني، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت په بېلابېلو برخوکې کارکوي. دکرنې وزارت په ترټولو مهمو فعاليتونوكمي د غنمو او غلو دانو زياتوالي په پار هلــې ځلــې، د اوبولگولــو تاسيســات جــوړول، د بڼواليۍ، صنعتبي نباتاتيو او سيبو پراختيا، د ماليدارۍ پرمختيا، د اقليـم بدلـون پـر اسـاس د طبيعـي سـرچينو تنظيم، د خـوړو خونديتـوب، بنيـادي سـمونونه او د مېرمنو پياوړتيا او ملاتم شامل دي.

دمالي کال پـه تېـرو شـپږو لومړيـو مياشـتو کـې پـه دې برخــه كــي لانــدې كارونــه ترسـره شـوي دي:

دپسـتې ۲۰ زره نيالگيـو لپـاره د څاڅکـي ابوخـور سيســټم جــوړول، د پســتبي بــڼ د ســاتونکو، بزگرانــو او چارواکـو لپـاره د شـپږو خونـو پـه درلـودو ودانـۍ جـوړول، پــه سـولري واټـر پمـپ سـمبال درې ژورې څاگاني کېنيدل؛

يو زر أو ۱۹۰ كورنى قوريى او يو زر او ۱۰۰ متر مكعب چكدم (محافظتي بند) جوړول؛

د سمنگان په ولايت کې د ۱۵۰ هکټاره طبيعي تخريب شوي ځنگلونو د بيا احيا لپاره د ځنگلوالي د درېوو ټولنو لپاره د پستې د ۲۰ زره نيالگيو په ظرفيت • ٣ كورنى قوريى جوړول؛

لغمـان او کونـړ پـه ولايتونـو کـي د جلغـوزو او چهارمغزو د ۵ ۴۲۷ هکټاره طبيعي تخريب شوي ځنگلونو د بيا احيا لپاره د ځنگلوالۍ شپږو ټولنو ته د ۲۴۳ زره نیالگیو د تولید په ظرفیت ۵۷ کورنی قوريمي جـوړل؛

د خوسّت، پکتيـا او پکتيـکا پـه ولايتونـو کـي د اتـه زره او ۲۰ هکټاره تخريب شوي ځنگلونو د احيا په پار د شپږ میلیونـه او ۴۵^۴ زره جلغوزو او چهارمغـزو

نيالگيو د توليد په ظرفيت يو زر او ۲۶ قوريي جوړول؛

د ۲۱۷ جریبه قوریو بیارغول؛ د هېواد په ۲۷ ولايتونوكي پهكابو ۲۲۲ جريبه ځمكه كي د قوريىو د بيارغونىي فزيكمي او تخنيكمي فعاليتونيه تىركار لاندي دي؛

د پغمان او ده مرادخان د قوريو په فارمونو کې د دوو ژورو څاگانو کېندل او د (۲) بابه کونکس کانټينرونو د پېرلو تـداركات تـر پروسـس لانـدي دي. د ۲.۵ به ۴ هکټاره څړځايونو بيارغول او خوندي

طبيعي څرځايونو بيارغول، ۲۸۰ هکټاره څرځايونه خوندي شوي، د بلخ، جوزجان، فارياب، غزني، غور او هرات په ولايتونوكي د اته هكټاره ځنگلونو تنظيم، د څړځايونو د تخريب شويو سيمو د بيا احيا لپاره د ښـه کيفيـت لرونکـي درې زره او ۲۰۰ کيلـو گرامه علوفي چمتوکول، د ۱۸۲ زره او ۰۰۰ رېښه لرونکو نيالگيو د اېښودو لـه لارې د ۲.۵ مکټاره

د للمي په کرکېلي سره د ۱۸۲۸ هکټاره

روانو شگو تثبيت، د بلخ، جوزجان، فارياب، كندز

په بند امير کې ۲۰۰ متره د پلي تگ لار جوړول، د څلورو تشنابونو جوړول، د وسایطو اووه زره متر مربع تم ځای جوړول «کاری احجام سکیج او ډیزاین) شوي دي او ډېر ژر به تدارکاتي اعلان ته وسپارل شي او ۳۰ حفاظتي او مديريتي پرسونل گمارل شوی دی.

در سال روان بیش از ۴۵ هزار تَن میوه صادر شده است

> آمارهای اتاق تجارت و صنایع کشور نشان میدھـد کـه از آغـاز سـال جـاری تـا اکنـون بیـش از ۳۰ هــزار تــن میــوه تــازه و در حــدود ۱۵ هــزار تــن ميوهجــات خشــک از طريــق دهلیزهای هوایای و راههای زمینی وارد بازارهای جهانی شده است. در عین حال پیش بینی هـا نشـان میدهـد کـه در سـال جـاری بیـش از ۱۰۰ هـزار تـن میـوه تـازه و خشـک بـه کشـورهای جهـان صـادر شـود، ايـن أمار سال قبل به ۸۰ هـزار تـن مىرسـيد. ایس کار در نتیجه تلاشههای وزارت زراعت و در کل دولت جمهـوری اسـلامی افغانسـتان در بازاریابـی جهانـی و برگـزاری نمایشـگاههای داخلی و بین المللی، ایجاد زمین های زراعتمی، وسمایل زراعتمی، سماخت سمردخانه، هم کاری با دهاقین در عرصه تخمهای اصلاح شده و کود کیمایی و تأسیس مراکز صحــی زراعتــی و حیوانــی عامـل اصلـی در رشد توليدات و صادرات محصولات زراعتی صـورت گرفتـه اسـت. میرزمان پوپال، رییس انکشاف صادرات و سرمایهگذاری اتراق تجرارت و صنایع می گوید: «در محصولات سال جاری تغییرات زیاد و چشم گیر آمده، محصولات زراعتی ایـن سـال افزایـش یافتـه و بـه بازارهـای ملـی و بینالمللی صادر می شود، ایجاد مسیرهای ترانســپورتی، دهلیزهـای هوایـی، و بازاریابـی،

او هرات په ولايتونو کې د ۲۰ هکټاره روانو شگو تثبيت او په يادو ۱۲ ولايتونو کې د څړځايونو د ۲۰ ټولنو جوړول، چې د څړځايونو د چارو د روزنې په برخه کې يې چارې ۲۰ ۳ سلنه پرمخ تللي. د طبعی نباتات و ۳۵۰ هکټه اره سیمې بیارغ ول او خوندي كمول

د (سمنگان، بغلان، تخار، بلخ او کندن) په ولايتونو کــي د طبــي نباتاتــو د دوامــداره تنظيــم او ارزښــت لوړولو يه پار د طبي نباتاتو د تنظيم ۲۱ ټولنې جوړول، د (سمنگان، بغلان، تخار، بلخ او کندن) پـه ولايتونـو کـې پـه درې زره او ۲۰۰ مکټـار ځمکـه کبي د انجبي طببي بوټي سيمي بيارغـول او خونـدي کول د پلي کېدو په درشل کې دي، چې چاري يې · ۳ سلنه پرمخ تللي او دغه راز د (سمنگان، بغلان، تخار، بلخ او کندن) په ولايتونو کې د شيرين بويي طبي بوټي • • • ٩ هکټاره سيمې بيارغول او خونـدي كولو تداركاتي چارې اعلان ته سپارل شوي دي. د ملي پاركونو بيارغول او ملاتړ

په بند امير کې ۲۰۰ متره د پلي تگ لار جوړول، د څلورو تشينابونو جوړول، د وسيايطو اووه زره متير مربع تـم ځـاي جـوړول «كاري احجـام سـكيج او ډيزايمن) شموي دي او ډېمر ژر بمه تدارکاتمي اعملان تمه وسيارل شي او ۲۰ حفاظتي او مديريتي پرسونل گمـارل شـوي دي.

د زرغون کمربند ۱۸۰ هکټاره ځمکې بيارغول

د زرغـون کمربنـد ۱۸۰ هکټـاره سـيمه کـي د اوبولگولو د يـوې نـوي شـبکي پـه جوړولـو سـره نـوي ورخونه جوړ او د زرغون کمربند د يو زر او ۸۸ هكټاره پخوانيي سيمي څارنيه او سياتنه اداميه ليري.

وی عــلاوه کـرد: «ماليـات گمرکـی» سـال قبل یک تن آن به کشور پاکستان هشت هـزار کلـدار بـود و حـالا ۲۸ هـزار کلـدار اسـت، محصولات زراعتی زیاد شده و نیاز به واردات محصـول زراعتـی نداریـم.»

بيش ترين متقاضيان را محصولات تازه و میوهجات خشک در بازار داخلی و خارجی دارد. در سال جاری تربز، خربزه، سیب زودرس، انگــور قندهـار، ألوىسـياه، زردألـو، شفتالو زودرس، گيلاس و آلوبالو به ماركيت داخلی و خارجی صادر شده است.

در کنار محصولات نباتی محصولات حیوانی نیز به پیمانه زیاد صادر می شود که بیشترین آن را پوست حیوانات، پوست قرهقل، کشمیره و روده حیوانات به خارج از کشور و جمع آوری محصولات لبنی در بازار محلیی میباشید.

در همین حال میزان واردات محصولات زراعتی نسبت به سالهای گذشته کاه پیدا کرده است. میوهجات و سبزیجات زیاد شده و میرزان حاصلات گندم در سال جـاری بـه ۴۲ درصـد افزایـش داشـته اسـت. حاصلات گندم در سال جاری ۵.۱ میلیون تـن تخميـن شـده كـه ۱.۵۲ ميلـون افزايـش را نشــان میدهــد. زعفران، جلغوزه، پسته، بادام، سیب، انار، انگور، زردآلو، آلو، آلو سیاه، تربز، خربزه، سـبزيجات، كچالـو، گياهـان طبـى (ألويـهورا، زردچوبه، هنگ، زیره، شیرینبویه، کنجد و بادیان) از پر ارزشترین محصولاتی بوده که به کشورهای پاکستان، ایران، هندوستان، ترکیــه، چیــن، دوبـی، کشــورهای عربـی، اروپایی و اسیایی صادر می شود که تقاضای بیشتر را در مارکیت داخلی و خارجی دارد.

گمـركات معيـارى و تقاضـاى كشـورها سـبب افزايم صادرات بىسابقه ايمن محصولات شــده اســت.»

در عین حال نجابت حیدری رییس اتحادیه صادرکننـده گان میـوه می گویـد: «تولیـدات ميوه و ساير محصولات نسبت به سال قبل زياد شده و به كشورها همسايه، آسيايي، و اروپایی و همچنان در مارکیت داخلی به ساير ولايات انتقال پيدا مىكند. در حال حاضر روزانه بیش از صدها تیلر بادنجان رومی، بادرنیگ تربز، خربزه، آلو، آلوبالو، زردآلو و سیب به پاکستان صادر می شود.» همچنان شیرآغا یک تن از تاجران میوه

تازه در مارکیت شهر کابل می گوید: «مارکیت پر از محصولات زراعتی است، حاصلات در افغانستان زیاد شده و اکثریت میوهجات به کشورهای همسایه انتقال پیدا کـرده و بـه فـروش میرسـد.» وی افـزود: «تعرفـه گمرکی صـادرات محصولات کشورهای همسایه بالا رفته، انتقال میوه هزینه زیاد میبرد و تاجران به بنبست مواجهاند، ما از حکومت و اتاق های تجارت مىخواھىم راە حمل پيدا كنند، بما ايجاد سردخانه، و گدامها و نگهداری میران قیمت ها در حفظ پایدار محصولات زراعتی توجـه جـدى داشـته باشـد.»

په تېرو شپږو مياشتو کې د کرنې وزارت کړنې څه دي ؟ Q

د كرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت د وروسيتيو شپږو مياشتو په ترڅكې د اوبولگولو، د غنمو او نورو غله جاتو زياتوالي، د بڼوالۍ، طبي نباتاتو او سبو پراختيا، د مالدارۍ پرمختيا، د طبيعي سرچينو تنظيم، د خوړو خونديتوب، بنسټيز سمونونو او د مېرمنو د ملاتړ او پياوړتيا په برخه كې د سلگونو پراختيا پروژو په طرح، گټې اخيستنې ته سپارلو او پلى كولو بريالي شوى دى.

اوبولگول

په تېرو شېږو مياشتو کې ياد وزارت د ۳۴ ولايتونو د اوبولگولو په برخه کې، د اوبولگولو د ۳۴۴ شبکو د احيا او بيارغونې چارې پيل کړي دي، چې له دې ډلې ۱۴۸ شبکې يې د پلي کېدو په درشل کې دي او د نورو د ډيزاين او تدارکاتو چارې روانې دي. دغه راز د کابل، ننگرهار، بلخ، هرات او بغلان په ولايتونو کې د څاڅکې اوبوخور ترارداد چارې روانې دي. د ۱۰۰ چکډمونو (محافظتي قرارداد چارې روانې دي. د ۱۰۰ چکډمونو (محافظتي بندونو) د جوړولو چارې هم بشپړ شوي دي او د ۱۷ نورو لاس لاندې نيول شوي دي. د ۹۰ پرانامې هم تر خاورين زېرمتونونو له ډلې د ^۹۶ زېرمتونونو چارې بشپړ شوي دي او همداراز په لمريز واټر پمپ سسمبال د اوبو د ۲۰ څاکانو د جوړولو له ډلې د ۲۶ ځاکانو چارې هم بشوي دي و موي دي.

غلو دانو

پـه تېـرو شيږو مياشـتوكـې دكرنـې وزارت لـه خـوا د غنمـو او نـورو غلـو دانـو د حاصلاتـو زياتوالـي پـه برخـه كـې هــم اغېزنـاك گامونـه پورتـه شـوي دي.

دكرنيزو ځمكو د هوارولو او د كابل، هرات، بغلان، بلخ او ننگرهار په زونونو كې پېر بزگرانو د وېش په پار د ځمكي د هوارولو (لايزرلېول) ۴۴ پايې ماشينونو پېرل، ۱۷۰ ټراكټورونه او د شولو د كركېلي ۷۷ عرادي ماشينونه له ۴۹۹ ملحقاتو سره د ۳۳ ولايتونو كرنې رياستونو ته استول، په ۳۴ ولايتونو كې د ۱۶ زره او ۸۷ مټريك ټنه اصلاح شويو غنمو د پېر او وېش لړۍ بشپړول او د كال طرحه جوړول، په ۳۴ ولايتونو كې د ۱۰ ۱ ننداريزو په درېيم ربع كې يې د هېواد پر بزگرانو د وېش د برنامې طرحه جوړول، په ۳۴ ولايتونو كې د ۱۰۰ ننداريزو بلخ، كندز، بغلان او تخار په ولايتونو كې د شولو يو زر او بلخ، كندز، بغلان او تخار په ولايتونو كې د شولو يو زر او

زياتوالي په برخه کې د کرنې وزارت کړنې دي. دغه راز په تېرو شپږو مياشتو کې د اصلاح شويو تخمونو د ۲۸ زره او ۲۰۶ جريبه ځمکو څارنه شوی او د ميدان وردک، لوگر، کابل، پروان، خوست، کاپيسا، باميان، دايکندي، ننگرهار، کونړ، هلمند، کندهار، هرات، فراه، بدخشان، بغلان، تخار، کندز، بلخ، سمنگان او جوزجان په ولايتونو کې د اصلاح شوي تخمونو د توليد په پار پر خصوصي شرکتونو دوه زره او ۰۰۰ سرتيفيکېټونه وېشل شوي دي. دغه راز د قرارداد پر اساس سر کال د غنمو يو زر او ۲۰۰ مټريک ټنه اصلاح شوي تخمونه توليد شوي دي.

بڼوالۍ او صنعتي نباتات د کرنې وزارت په تېرو شېږو مياشتو کې د بڼوالۍ، صنعتي يا طبي نباتاتو او دغه راز د سبو د پراختيا په پار هم اغېزناک اقدامات ترسره کړي دي.

کابل، کاپیسا، پروان، لوگر، بامیان، دایکندي، پکتیا، بلخ، جوزجان، سمنگان، بغلان، بدخشان، تخار، فاریاب، کندز،

ننگرهار، کونړ، لغمان، هرات، کندهار، فراه، بادغيس، زابل، نيمروز، پنجشير، نورستان، غور او خوست په ولايتونو کې د ۲۴ سوداگريزو شنوخونو جوړول، چې هر يوه يې درې تر څلور بسوې پراختيا لري، د قرارداد په تدارکاټمي پړاونو کې دي او د مالي کال په څلورم ربع کې پلې کيري.

دغه راز د بڼوالۍ د پراختيا د يو زر او ۰۰ ۸ توکو د وې. لړۍ پيل شوي ده او تر دې دمه يې ۲۶۲ کڅوړې وېشل شوي دي.

د بادام باغ، قرغې، ريشخور، د باميان ملاغلام، د هرات اردوخان، د بغلان پوزه ايشان، د کندز د چهاردرې، د بدخشان دبهارک، د تخار د زخيرې بن، د غور هوايي چگر، د هلمند بولان، د ننگرهار شيشمياغ، د بلخ دهدادي ، دکاپيسا شوخي، د پکتيا چشمهي ماران، دکندهار پوهکران، پروان او دکونر د باغ سالار په فارمونو کې پر بېلابېلو کرنيزو توکو ۲۸۹ څېړنې تر سره شوي دي. دغه راز د فراه او بادغيس په ولايتونو کې د پيازو ساتلو په پار د ⁶⁴ صفرانرژۍ سروخونو د جوړولو چارې هم پيل شوي دي او ددې ترڅنگ د هرات، کابل، بلخ، او فارياب په ولايتونو کې د زعفرانو د پروسس د شپږو مرکزونو د چرولو چارې هم روانې دي. دغه راز په هرات ولايت هم روانې دي، چې تر دې دمه يې د جوړولو چارې هم روانې دي، چې تر دې دمه يې د جوړولو چارې سلنه پر مخ تللي.

د هرات، سرپل، کندز، بادغيس، فراه، بلخ، تخار، سمنگان، فارياب، جوزجان، بغلان، کاپيسا، کندهار او هلمند په ولايتونو کې د پنبې (مالوچ) د ۲۰۶ ننداريزو کونيده د جوده لم جاري بشيو شوې دي.

كرونىدو د جوړولى چارې بشېر شوي دي. دغه راز څلور زره او ۱۹۱ هكټاره نوي بڼونه احداث او دوه زره او ۷۰۰ هكټاره زاړه بڼونه احيا شوي دي. په تېرو شپږو مياشتو كې په ۲۳ ولايتونو كې د بڼوالۍ دحاصلاتو ټولولو اړوند دوه زره كڅوړې هم پر بڼوالو وېشل شوي دي. د ۹۸۴ هكټاره نوي بڼونو احداث او د دوه زره او ۹۴۲ شوي دي. په ۲۳ ولايتونو كې د انگورو د ۱۵۰ هكټاره شوي دي. په ۲۳ ولايتونو كې د انگورو د ۱۵۰ هكټاره يې پلي شوي او پاتي نور يې د پلي كېدو په درشل كې دي. د كابل، پكتيا، بلخ، كندز، ننگرهار، هرات، كندهار، فراه او بادغيس په ولايتونو كې د كمپوسټ سرو د توليد د

۴۹۲ برخو جوړول د منظوري په درشل کې دي، چې په راتلونکې ربع کې پلې کيږي.

دغه راز د هېواد په ۱۹ ولايتونيو کې د ۲۳۵ مميزخونيو چې، هېريوه يې د اتنه مټريک ټنه انگورو وړتيا لېري د جوړولو چارې بشپړ شوي دي. ددې ترڅنگ پېر بڼوالو ۰۰۰ مټريک ټنه «DAP» کيمياوي سېره هېم وېشل شوي ده.

په ۳۰ هکټاره ځنگل کې د پستې نيالگيو پيوند، د زعفرانو ۰۰ ننداريزې کروندې جوړول، د غزني، کاپيسا، پروان، ميدانوردک، فارياب، تخار، نيمروز، فراه، لوگر او پکتيا په ولايتونو کې د ۱۲ عصري سړوخونو چې، هر يوه يې د ۵۰ مټريک ټنه ظرفيت لري پر تدارکاتي پړاوونوکار او د اتو نورو عصري سړوخو ډيزاين، چې هر يوه يي پنځه زره مټريک ټنه ظرفيت لري، دکرنې وزارت نور فعاليتونه دي.

دمالدارۍ پرمختيا

د هـرات، كابـل، بلـخ او كنـدز پـه ولايتونـو كـې د څلـورو مسلخونو د جوړولـو چارې بشپړ شـوي دي، پـه ټولـو ولايتونو كې پـر څاروبـو د بروسلوز (حيواني محرقـې) او طاعون ۱ ۵۷ زره او ۸۶ م دوزه واكسين پلـي كـول، پـه مركـزي لابراټـوار كـې د انتروتوكسيميا، انټركـس، بلككليـگ، مرغمرگـي او بروسلوز درې ميليون دوزه واكسين توليـدول، پـه ولايتونو كې د كانگـو تبـې د مخنيـوي كمپاينونـه پـه لاره اچـول، د كابـل، ننگرهار، كندز، بلـخ، كندهار، كونـړ، لغمان، پـروان، لوگر، خوست، سمنگان پكتيا، جوزجان، هلمنـد او هـرات پـه ولايتونـو كې د غوښينو چرگانـو ۰ ۴ فارمونـه چـې، هـر يوه يې د پنځه زره چرگانـو وړتيا لـري گټې اخيستنې تـه سپارل دغه راز د كابل، ننگرهـار، كنـدز، بلـخ او هـرات پـه ولايتونو كې د غوښينو چرگانو د ۱۰ سوداگريزو فارمونـو (هـر يـوه د ۱۰ زره چرگانو ظرفيت لـري) جـوړول داوطلبي تـه وړانـدې

كول د مالدارۍ په برخه كې د كرنې وزارت كړنې دي. دغه راز د خوست، بلخ، بغلان او كندز په ولايتونو كې دگرمو اوبو كبانو د ۸۰ فارمونو او د كبانو د دوه هيچرۍ د جوړولو طرحې جوړول، د كابل، لوگر، پروان، بلخ، هرات، كونړ او كندهار په ولايتونو كې د شيدې ټولولو د ۲۹ مركزونو سمبالول او جوړول، د ننگرهار، بلخ، هرات، كندهار او پكتيا په ولايتونو كې د شاتو مچيو روزنې د ۰۰ كخوړو د وېش لرۍ دوام او دغه راز د وټرنرۍ د ۲۷ سيمه ييزو كلنيكونو له لارې څه باندې تې زره مالدارانو ته چوپرونه وړاندې كول او ۲۰۱ مټر،كې ټنه د

څارويو خوراکي توکي پېرل د مالدارۍ د پرمختيا په برخه کې د کرنې وزارت نـور فعاليتونـه دي.

په ورځ کې د ۲۰ زره لېټره شېدو د پروسس په ظرفيت په کابل کې د لبنياتو د پروسس او بسته بندي د يو مرکز پر جوړولو کار، په کوچي مېشتو سيمو کې د څارويو د خوراکي توکو دوه گدامونه جوړول، د څارويو د خوراکي توکو او سبو ۲۱۳ ننداريزې کروندې جوړول او د علوفي د توليد په پار په ۲۰۰ هکټاره ځمکې کرکېله او د ۳۵۲ مټريک ټنه اصلاح شوي تخمونه او کيمياوي سرو د وېش پلان مالدارۍ په برخه کې، د کرنې وزارت شپږ مياشتنې کړنې دي.

په تېرو شپږو مياشتو کې د طبيعي سرچينو د تنظيم په برخه کې هم اغېزناک گامونه پورته شوي دي. د پستې • ۶ زره نيالگيو لپاره د څاڅکي اوبوخور سيسټم جوړول، په لمريز واټړيمپ سمبال د درې کړيو ژورو څاگانو کېندل، • ١١٩ کورني قوريي جوړول، • • ١١ متر مکعب چک ډم (محافظتي بند) جوړول، د جلغوزي، پستې او طبيعي ځنگلونو د بيارغونې په پار نيالگې توليدول، د ۲۷۱ جريبه قوريو بيارغونې په پار نيالگې توليدول، د بيارغول او خوندي کول، د طبي نياتاتو • ۳۵ هکټاره سيمې رغول اوخوندي کول، په بند امير کې • ۰ ۷ متره پلي تگ لار جوړول او د زرغون کمربند ۱ هکټاره ځمکې بيارغول د طبيعي سرچينو د تنظيم په برخه کې فعاليتونه دي.

د نيمروز او تورخم په بندرونو کې د دوو قرنطين اسټيشنونو جوړول او سمبالول، د قرنطين اسټيشنونو ۱۳ لابراټوارونه سمبالول، د ناروغيو او نباتي افتونو نمونې په پار د يوې موزيم جوړول او سمبالول، د هېواد د غلو دانو زېرمو ته د پاکستان ۴۰ زره مټريک ټنه مرسته شوي غنمو لېږد، د کابل، بغلان، بلخ، هرات، کندهار او بدخشان په ولايتونو کې د پنځو سيلوگانو اود غلو دانو د يوې زېرمې ډيزاين د خوړو د خونديتوب په برخه کې اقدامات دي.

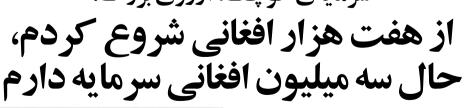
دغه راز د برنامو جوړولو د برخې د ۴۸۹ کارکوونکو د وړتيا لوړلو په پار د وړتيا لوړولو برنامې په لاره اچول، د بوديجي جوړولو او پلان جوړولو د کړن لارې ترتيب او طرحې، د کرنيزو محصولاتو مارکېټ او سوداگرۍ په برخه کې ۲۱ زره او ۰۰ کسانو ته روزنيزې برنامې په لاره اچول، د اوبولگولو مديريت، د ناروغيو او افتونو کنټرول، زعفران کار بزگران، د کروندې څارنه، د کروندې ښوونځي، په ۳۴ ولايتونو کې مسلکي مامورين او مالدارن، پر بزگرانو او د کرنې سکټور پر متشبثينو ۰۶ ۴ ميليون او ۲۸ ۴ زره سمون او بياکتنه او د کرنې وزارت په انگړ کې د کرنې وزير د دفتر د څلور پوړيزې ودانۍ د کار دوام هغه کړنې دي، چې په تېرو شپږو مياشتو کې تر سره شوي دي

د مېرمنو ملاتړ او پياوړتيا

د مالمدارو او کروننگرو مېرمنو ملاتېر د کرنې وزارت مهمه برخه جوړوي. د ننگرهار، فراه او بادغيس په ولايتونو کې پر بېوزله مېرمنو د شاتو مچيو د روزنې ۳۸۰ کڅوړې او دغه راز د کرنيزو او حيواني محصولاتو د راټولولو ۳۰ کڅوړې وېشل دغه راز ۴۰ خوسکي، د خوراکي توکو د پروسس ۳۴ توکي او ۰۰۰ وچوونکي ماشينونه هم پر مېرمنو وېشل شوي دي.

۱۹ زره او ۴۷۴ کورني باغچې جوړول، يو زر او ۸۸۵ وړې شنې خونې جوړول، پر ۲۹ زره او ۷۰ کورنيو د (۲۰۰، ۲۰، ۲۰، ۳۰، ۱۵ دانې چرگانو په ظرفيت) د چرگانو روزنې کڅوړې وېشل، د ۲۰۰ شيدې ورکوونکو وزو پېر او وېش، د شيدې ټولولو د شپږو مرکزونو سمبالول او د لبنياتو د توليد په برخه کې ۲۰۰ غوا لرونکو ته روزنه ورکول د مېرمنو د ملاتړ په برخه کې د کرنې وزارت کړنې.

را شروع كرده و حالا سرمايهاش به دو ميليون و ۸۳۵ هـزار افغانـی رسـیده اسـت. ایـن مـرد محمدجواد ارشاد نام دارد و شـش سـال پیـش دسـت بـه كاروبار کوچک محصولاتی زده است. او می گوید نمایشگاههای زراعتی برایش بهترین فرصت جهت معرفی و فروش محصولات است. اًقای ارشاد می گوید در ۱۵ نمایشـگاه داخلـی وزارت زراعت و ۱۰ نمایشگاه خارجی اشتراک نموده است. کشورهای ازبیکستان، هند، تاجیکستان، قزاقســتان، امـارات، ايـران و روسـيه از شـمار کشورهایی بودهاند که نمایشگاههای زراعتی در آن راهاندازی شده و وی محصولات افغانی را در آن به نمایش گذاشته است. می گوید: «من از صد دالـر سـرمايه شـخصى شـروع كـردم، حـالا سـرمايه من به ۳۵ هـزار دالـر رسـيده، در بخـش جمـعاورى، بستهبندی و فروش زعفران، عسل، زیره، روغن شرشم، بادام، سادانه، مملایی کار می کنیم.»

🗷 شجاعالحق نوري

به گفته ی این مرد شرکت آن ها در ولایت های هرات، بدخشان و کابل نماینده گی دارد. وی نام شرکت خود را زعفران خوش طعم افغان نام گذاشته است.

«مـن شـش سـال اسـت کـه در ایـن بخـش کار می کنیـم در هـر فصـل حـدود ۱۰ تـا ۱۵ نفـر از هموطنانـم بـا مـن کار می کننـد، بعـد از خریـد و جمـع آوری محصـولات آن را بسـتهبندی نمـوده فـروش می کنیـم»

او از دولت میخواهد در این عرصه بیشتر

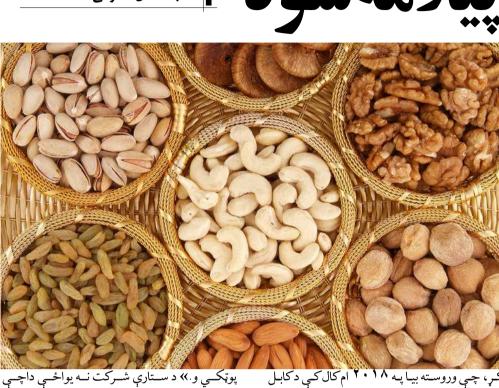
مساعد ساخت تا من در نمایشگاههای بیرونی نیےز اشےتراک کنےم، در ھے نمایشےگاہ نمایندہھای مؤسسات و شرکتهای خارجی نام من را گرفتـه و زمینـهی آن را مساعد میسازند تـا در نمایشـگاههای خارجـی نیـز اشـتراک کنـم و محصولات وطنیی را در آن نماییش بدهیم.» وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در سالهای گذشته دو مرتبه نمایشهگاه بهاری و خزانه را راهانــدازی مینمـود، خوشـبختانه، پـس از ایــن نمایشــگاه ســالی چنــد مرتبــه برگــزار و بــه مناسبت جشن ۱۰۰ ساله گی استقلال برگزار می شـود. هـدف از ایـن کار معرفـی، بازاریابـی و حمايت از توليدات و محصولات داخلي و تامين ارتباطات تاجران و دهقانان با شرکتهای ملی و بینالمللی داخلی و خارجی میباشد. از تمام ولايــات محصــولات بــه ايــن نمايشــگاه أورده و نمایــشداده میشـود.

دبريا پر لور ديون هنر: دستاري داقتصادي خيلواكي پيلامه شوه ا

په ۲۰۱۴ ام کال کمی، چمی د بهرنیو ځواکونو د وتو اوازې خوراگرمې وې، منفي خبرونه او په دې پيمانـه منفـي پروپاگنـډا د پانگوالـو او متشـبثينو ترمنـځ وېره خپېره کېړې وه. يوشيمېر يمي د خپليو پانگو او شتمنيو ايستلو په فکرکې و، خو په همدېکال د نيوي حکوميت جوړېيدل هير څيه بيدل کيړ او د خلكو په زړونوكې يې نوي هيلې او اميدونه وټوکول، کټ مټ د ستارې د شرکت مشر محمد اکبر ارغنديوال په څېر. ښاغلي ارغنديوال له خپل مېرمىن سىارا نىادري ارغنديوالىي سىرە، چىي اوس دواړه د چـوو مېـوو د پروسـس شـرکت «سـتاره» پرميخ وړي د امريکا پيه متحيده ايالاتيوکيي ژونيد کول. ښاغلي ارغنديوال وايي، په ۲۰۱۴ امکال کيېکليه چيې، د مليي يوواليي حکوميتکار پييل کر نو په افغانستان کې پانگونې لپاره نوي فصل پرانســتل شــوه، نــوي اميدونــه او هيلــي راوټوکېـدې او خلک راتلونکمي تـه هيلـه مـن شـو. «مـوږ هـم افغانسـتان تـه راغلـو غوښـتل مـو، چـي د وچـو مېـوو د پروسـس او بسـته بنـدي پـه برخـه کـې کار پيـل کړو. زموږ لومړي گام د الهام مارکېټ په نوم د ځنځيري دوکانونو جوړول و، ځکه موږ غوښتل چې هم خپل سوداگرۍ جوړ کړو او هم په ورته وخــتکـيي د افغانســتان د وچـوو مېـوو پــه هکلــه خپىل مالومات ډېىركىرو » ھغمە وايمى، زدەكىرى يوه مهمـه لار داده، چې انسـان پـه خپلـه لاس پـه کار

شيي او كار وكبري. مور هم همداسي وكبر. د ســتارې شـرکت، چـې اوس پـه يـو نړيـوال برنــډ بدله شوې دوه کاله مخکې د کابل په منډوي کې د الهمام ماركېمټ لومړنمۍ دوكان پرانسمت. ښماغلي ارغنديـوال وويـل، کلـه چـې يـې پـه دې ځـاي کـې کار پيـل کـړ نـو ويـې ليـد، چـې دلتـه د افغانســتان ارزښـت لرونكـي محصـولات پـه پلاسـتيكي کڅـوړو کـې پـه غيـر صحـي او غيـر معيـاري توگـه خرڅېـدل، «ددې حالـت پـه لېـدو سـره مـوږ پـه دې هلو ځلوکې شو چې څنگه لکه د بهرنيو هېوادونـو پـه څېـر پـه سـټنډرډ ډول کار وکـړو، ځکـه داکار پـه بهرنيـو معيارونـو نـه و برابـر.» د سـتارې شـركت پـه دې هلـو ځلـو راووت، چـې څنگـه پــه معيـاري ډول بســته بنــدي وكــړي؟ چـبي بهرنــي مشــتريان پيداكــړي او پــه بهــر كــې پېرېدونكــي ولـري. ارغنديـوال وويـل: «د افغانسـتان وچـي مېـوې پاکستان او نورو گاونډيو هېوادونو ته تلل او هلته پروسـس اوبســته بنــدي كېــدل ټولــه گټــه وټــه يــي همدغو هېوادونو تـه رسـېدل، زه پـه دې فكـر كـې شـوم چـې، مـوږ افغانـان هـم دا وړتيـا لـرو چـې داکار پـه خپلـه وکـړو اوکټـه وټـه يـې د خپـل هېـواد وکـرو تـه ورسـوو » مـوږ داکار وکـړ او د ننـه پـه افغانسـتان ڪي ميو د وچيوو مېيوو د پروسيس او بسيته بنيدي زمينې برابرې کړې

کړ، چې وروسته بيا په ۲۰۱۸ ام کال کې د کابل په بادامباغ کې د وچوو مېوو د پروسس مرکز يې جوړ او په معياري توگه د وچو مېوو په پروسس او بسته بندي يي كار پيل كړ. محمداكبر ارغنديوال وايمي: «مخکمي تـر دې، چمې بهرنيـو هېوادونـو تـه خپـل توکـي صـادر کـړو پـه دې فرکـي شـو چـي ايــا د افغانســتان ســوپر مارکېټونــه ددې وړتيالــري، چمې زموږ توليمد شموي توکمي پمر خپلمو مشمتريانو وپلوري؟» پـه همـدې توگـه ۱۱۳ سـوپرماركېټونو سره مو اړيكه ونيوله او له دې ډلي څخه مو لس تـر ټولـو غـوره هغـه وټـاکل او د دغـو سـوپرمارکېټونو لـه چارواكـو سـره مـو خبـرې پيـل كـړې. هغـه زياتـه کېږه: «تير دې دميه ميو ليه ۳ سيوپرمارکېټونو سيره تړونونـه لاسـليک کـړي دي، ۷ نـور يـي هـم لـه مـوږ سره د تېړون لېوالتيا لري، خو ددې لپاره چېې د اختر مخه ده نوکارونه مو لږ شاته شو، تر اختر وروســته بــه لــه دوي سـره هــم تړونونــه لاسـليک کرو.»

۲۷ کسانو ته د کارزمینه برابرول

د ستارې په شرکت کې اوس په غير مستقيمه توگه ۲۷کسانو ته دکار زمينه برابره شوې ده. ياد شرکت دمگړۍ ۱۷کسانو ته چې ۲۱ يې مېرمنې او ۵ نور يې نارينه دي د دايمي دندې زمينه برابره کړې او د حاصلاتو په وخت کې ۲۷ کسانو ته چې ۰۰ يې مېرمنې او ۲۲ يې نارينه دي د دندې زمينه برابروي.

محمداکبر ارغنديوال وايي، چې د ستارې د شرکت ډېري کارکوونکې مېرمنې دي، «د ستارې په شرکت کې، چې اوس کومې مېرمنې کار کوي تر دې مخکې دوي دکابل په منهوي مارکېت کې کار کول هغه هم يواځې د مېوو د ټولولو پوپه موسم کې او بل داچې د دوي مزد ډېر کم

پوټکي و.» د ستارې شرکت نـه يواځې داچې دغـو مېرمنـو تـه د دايمې دنـدې زمينـه برابـره کـړې، بيمـه او د منـډوي مارکېت پـه پرتلـه ښـه معـاش هـم دوي تـه ورکـوي چې د دوي د کورنيـو پـه اقتصـادي وده کـي رغنـده رول لـري.»

بزگرانو سره مستقيمي اړيکې

د ستارې شركت ددې شركت د اړتيا وړ كړنيز توكي په نېغه له بزگرانو پېري، ځكه دوي په دې اند دي، چې په مستقيمه توگه له بزگرانو څخه توكي پېرل ټوله گټه وټه يې د زياركښو بزگرانو جېبونو ته ځي. ارغنديوال وايي: «موږ په ولايتونو كې له بزگرانو سره مستقيمې اړيكې لرو او خپل د اړتيا وړ ټول توكي په نېغه له بزگرانو پېرو او دا دوې گټې لري، لومړي داچې له بزگرنو سره د و اړيكې ډېريږي او بل ددې تر څنگ چې، د مو اړيكې دېريږي او بل ددې تر څنگ چې، د بزگرانو عوايد زياتيږي دوي ته يو اميد پيداكيږي، لېوالتيا پيداكوي.» هغه زياته كړه، چې له بزگرانو سره د سرو او نورو اړينو توكو د مرستې تكل هم لري او له دوي سره به په بېلابېلو برخو كې د مرستې تابيا به هم وكړي.

محمداكبر أرغنديوال وأيي، چې د ستارې د شرکت ډېرې کار کوونکې مېرمنې دي، «د ستارې په شرکت کې، چې اوس کومې مېرمنې کار کوي تر دې مخکې دوي د کابل په منډوي مارکېنت کې کار کول هغه هم يواځې د مېوو د ټولولو پوپه موسم کې او بل داچې د دوي مزد ډېر کم و په منډوي کې د دوي د کار مزد يواځي د بادامو پوټکي و.» د ستارې شرکت نه يواځي داچي دغو مېرمنو ته د دايمي دندې زمينه برابره كړې، بيمه او د منډوي مارکېت په پرتله ښه معاش هم دوي ته ورکوي چې د دوي د کورنيو په اقتصادي ودہ کی رغندہ رول لری »

پېرېدونکــي معيــاري پروســس او بســته بنــدي خوښــوي

د ســتارې شـركت بازارتــه پــه كتـو خپــل توكيــدي توليـدوي. ارغنديـوال وايـي، ددې لپـاره چـې مېرمنـې پـه پروسـس او بسـته بنـدي كـې ظريفانـه كار كـوى نـو پـه همـدې موخـه يـې ډېـري كاركوونكـي مېرمنـې دي او ډېره هڅه يبي د توکو پر کيفيت ور ټول دي. هغه وايمي، موږ په معياري پروسس، بسته بندي او کیفیت ډېر ټینگار کوو ځکه موږ ته کیفیت تر هر څه مهم دي. په همدې موخه موږ د معياري پروسـس، بسـته بنـدي او باکيفيتـه توکـو د توليـد پـه پـار • • ۵ زره امريكايمي ډالـر پانگونـه كـړې. كلـه چې لـه بزگرانـو توکـي پېرو نـو مـوږ درې گدامـه لـرو پـه لومـړي گـدام كـې يـې چـك او څارنـه كـوو، پـه دويم کدام کې يې بيا د ماشين له لارې سورتوو يعني په درې برخو يې وېشو او بيا وروسته يې د بـل ماشـين لـه لارې باکټريـا لـه منځـه وړو چـې ورسرہ يبي اکسپايريشـن ډيـټ زياتيـږي، کـوم شـيان چيې ميوږ توليندوو د روغتينا ليه پليوه پيه نړيواليو سـټنډرډونو برابـردي. پېرېدونکـي پـه ځانگـړي توگـه بهرني پېرېدونکي معياري پروسس او بسته بندي خوښتوي او باکيفيت ه توکيي پېرې نيو ميوږ هيم دې برخبي تـه ډېـره پاملرنـه كـوو.

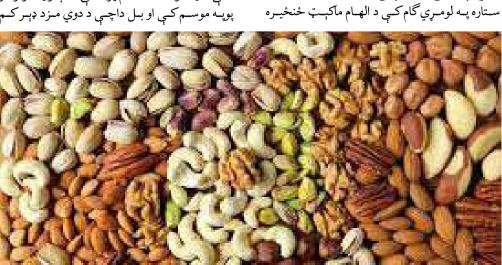
نندارتونونه مو هيلې ډېرې کړي

ارغنديموال دكرنمي وزأرت لمه خموا پمكمور دننمه او بهـر جـوړو شـويو نندارتونونـو كـي كـډون كـړي او ددغو نندارتونونو له لارې يمې ځان ته کورنمي او بهرنــى مشــتريان پيداكــري دي. ارغنديـوال وايمي: «نندارتونونو کې *گ*ډون کول د مشتريانو د پيداكولو او خلكوته د خپلو توكو د پېژندلو ښه فرصت دي.» هغه زياته كره هيله مو داده، په هغو نندارتونونو کې چې د کرنې وزارت له خوا د ننه او بهـر جوړيـږي ډېـر پېرېدونکـي جـذب کـړو. «صادرات زموږ حياتي برخـه ده خـو پېرېدونکـي پيداکمول لـه دي هـم ډېـر حياتمي او اړيـن دي، چـې پـه نندارتونونـو كـې گـډون كـول يـې يـوه لاره ده.» ارغنديموال وايمي، د ممبئ لمه نندارتمون څخمه يمي • ۴ اړيکي تـر لاسـه کـړي دي هغـه وويـل: «د ممبـۍ پـه نندارتـون کـې مـې گــډون وکـړ پـه دې نندارتىونكىي مىبى لىه نړيوالىو سىوداگرو سىرە ۴۰ اړيکمي تمر لاسمه کمړل، چمې اوس ورتمه سمپلونه لېږوکه له دغو ۲۰ مخخه څلوريي هم زموږ مشتري شي موږ ته غټه لاسته راوړنه ده. د بادام باغ نندارتـون د ماركېـټ او مشـتري پيداكولـو له اړخه خـوراگټـور نندارتـون دي، هيلـه مـې داده، چـې پـه روان نندارتـون کـي ډېـر مشـتريان پيـدا او قراردادونـه ورسـره لاسـليك كـرم.»

د ستارې هيلې

د ستارې هيله داده، چيې د صادراتو په برخه کي نـور سـرټفيکېټونه هـم ترلاسـه کـړي او پـه دې توگه د خپلو صادراتو لمن تر امریکا، کاناډا او اروپايي هېوادونيو ورسيوي. دوي وايي: «د صادراتيو لپاره ډېـرې اسـانتياوې رامنځتـه شـوي دي، هوايـي دهليزونيه او د چابهيار بنيدر هغيه څيه دي، چيې د صادراتو په برخه کې هيلې ډېرې کړي دي.» خو مـوږ نـورو نړيوالـو سـرټفيکېټونو تـه اړتيـا لـرو ترڅـو خپـل توکـي نړيوالـو مارکېټونـو تـه ورسـوو د بېلگـې پـه توکـه کـه وغـواړو چـې پـه مسـتقيمه توگـه خپـل توکی امریکا تـه صادر کرو نو بایـد د «FDA» سـرټيفيکېت ولـرو هلتـه مـي دوه مشــتريان هــم پيداکمړي دي، چمبي همر يموه يمبي پمه مياشمت کمبي يـوكانټينـر پروسـس شـوي توكـي چـې ۴٠ تـر ۴۰ ټنه کيږي غواړي خو لومړي زه بايد سرټفکېت تـر لاسـه کـړم. هغـه وويـل، پـه وروسـتيو کلونـو کـې دولـت پـه دې برخـه کـې ډېـر اسـانتياوې رامنځتـه کړي دي او هيلـه ده، چمې ډېـر ژر خپـل صـادرات پيل کړم.

پيس مړم. ارغنديـوال وايـي: «پـه کلکـه اراده او پيـاوړي هـوډ سـره بـه سـتاره د اسـمان ځلانـده سـتوري کـړم.»

د بریا په تکل د کار پیل

م اسلمی رغف کفایے اقتصادی

«امنیت غذایی» و «توسعه پایدار» برای همه کشورها از اهمیت خاص برخوردار بوده و رسیدن به انکشاف اقتصادی و توسعه پایدار، هدف اساسی یک جامعه و یک کشور را تشکیل میدهد.

B

یکی از عوامل تعیین کننده و کلیدی در رسیدن به این هدف انکشاف زراعت است. رشد صادرات محصولات زراعتى موجب شکوفایی بخس زراعت می گردد که به نوبه خـود زیربنای انکشاف اقتصادی میباشد. از آنجایی که زراعت تهداب اقتصاد افغانستان را تشکیل میدهد، باید به آن به عنوان یکی از ارکان اساسی توسعه توجه خاص صورت گیرد. از طرف دیگر بسیار مهم است تا نباتات برای کشت انتخاب شوند که بیش ترین به رهوری اقتصادی را دارا باشند. در میان محصولات مختلف تولیدی در بخش زراعت یکی زعفران است که ارزش اقتصادی فوق العاده اى دارد و جزء محصولات خاص یـا(High value Crop) شـناخته شـده اسـت. در حال حاضر در حدود بیشتر از ۹۰ فی صد عملیات تولید زعفران در جهان به صورت دستی یا غیرمکانیزه انجام می شود. و به دلیل بلند بودن دستمزدها در کشورهای اروپایی سطح تولید به نحو چشم گیری کاهـش یافتـه است. بـه طـوری کـه تولیـد ایـن محصول در اسپانیا از ۲۵ تـن درگذشـته بـه ۲.۳ تـن در حـال حاضـر كاهـش يافتـه اسـت، بنـا بر این افغانستان در تولید زعفران به دلیل داشتن نیروی کار فراوان و ارزان دارای مزیت و برتـرى مطلـق اسـت.

از سوی دیگر تولید زعفران در افغانستان می تواند جایے را بے حیث یے ککشت بدیل برای کوکنار در ولایات دارای اقلیم مناسب هـر چـه بیشتـر بـاز کنـد و باعـث نهادینـه شـدن اقتصـاد و درآمـد مشـروع بـه جـاى اقتصاد نامشروع که عواقب اجتماعی، سیاسی و اقتصادی مهلکی را به همراه دارد، گردد. عـلاوه بـر أن چـه ذكـر شـد، تغييـرات اقليمـي، عــدم ضــرورت زعفــران بــه آب و آبیـاری در فصل تابستان، أساني حملونقل به دليل کے بودن حجے، امکان انجے ۸۰ فیصد از کارهای برداشت و پروسس توسط زنان و دیگر اعضای فامیل، ایجاد زمینه یکار برای مردم قریهجات در فصل بی کاری (عقرب و قـوس)، مقاومت در مقابل امراض و حشرات، نبود ضرورت هر ساله به غوزه، أماده ساختن زمین و عملیات کشت و علاقهمندی دهقانان و دستاندر کاران سکتور خصوصی به کشت این نبات به دلیل درآمد زیاد از مزیت های پیش تازی افغانستان در تولید زعف_ران ش_مرده میش_ود. بنا بر آنچه ذکر گردید حکومت افغانستان از آدرس وزارت زراعـت آبیـاری و مالـداری بـا طرح یک پلان همهجانبه به منظور توسعه و گسترش کشت، بهرهوری و تجارت زعفران، گامهای سریع و بلند را طب مدت کوتاه برداشـته اسـت. افغانستان تا حدود چند سال قبل تخم (غـوزه) و تـار خشـک زعفـران مـورد ضـرورت را از خارج وارد می ساخت، که بر اساس اطلاعات موجود، در گذشته نه چندان دور، طبق سروی ای که بنده در بازارهای هرات و مزارشـريف انجـام دادم، سـاليانه حـدود ۴۰۰ کیلو زعفران بستهبندی شده با کیفیت

پایین از ایتران وارد و جهت مصرف داخلی به فروش می رسید. ضمن ایت که غوزه مورد نیاز زعفران نیز از هالند و ایتران به شکل رسمی و یا غیر رسمی وارد می گردید، اما اکنون از اثر توجه دولت و برنامه ریزی و حمایت همه جانبه وزارت زراعت، آبیاری و مالداری سطح زیر کشت این نبات به حدود شش هزار کیلو افزایش یافته و ذخایت موجود غوزه زعفران در افغانستان حدود بیشتر از

۱۲۰ هـزار تـن بـرأورد میشـود. افغانسـتان کـه تـا چنـدی قبـل در جهـان بـه عنـوان کشـور تولیدکننـده زعفـران شــناخته نمیشـد، امـروز در بیـن ۳۰ کشـور کـه بـه تولیـد زعفـران روی آورده انـد جایـگاه سـوم را بـا ۳.۶ فیصـد تولیـد زعفـران جهـان از آن خـود سـاخته و ارزش ایـن صنعـت در افغانسـتان حـدود بیشتـر از ۱۴۰ میلیـون دالـر تخمیـن زده میشـود.

در زمینه صادرات نیز، کشور عزیز ما بعد از ایران و اسریانیا سومین مقام را داشته و ۷۶ فیصد صادرات زعفران جهان به افغانستان تعلق دارد.

از مجموع ۸۵۰ میلیون دال و صادرات سال گذشته افغانستان حدود ۲۰ فیصد معادل ۵۹۵ میلیون دالر آن محصولات زراعتی بوده که حدود ۲۵ میلیون دالر یعنی ۴.۳ فیصد ان زعفران میباشد که این نشان میدهد میهم صادرات زعفران افغانستان در بازارهای میهنی که در شروع طرح پنجساله، دو سال قبل حدود ۲.۵ درصد بود امسال به حدود ۲.۵ درصد افزایش یافته است.

زعف ران از جمل و استغال زاترین محص ولات بوده که در حال حاضر حدود ۱۸ هٍ زار و ۹۵۰

تحقیقات و آموزش زعفران که کار ساختمان آن آغاز گردیده است، نمایان گر عازم راسخ دولت باری حمایت از انکشاف پایدار این صنعت میباشد.

توجـه بـه تضميـن كيفيـت از طريـق ايجـاد و تجهیـز مراکـز پروسـس و بسـتهبندی، تسـهیل و حمایت از سـکتور خصوصـی جهـت دریافـت سرتیفیکتهای بین المللی، بر گزاری پنجمین کنفرانے ملی زعفران با اشتراک متخصصان خارجـــی، متشـــکل ســاختن شـــرکتها در اتحادیے ملے زعف ران، بر گزاری آموزش ہای کوتاہمــدت داخلــی و خارجــی بــرای دهقانــان و کارمنـدان، چـاپ بروشـر و جـزوات آموزشـی، تدوين طرزالعمل هاى اجرايى، تخنيكى و كميتـه كنتـرول كيفيـت زعفـران، ايجـاد سـکرتریت کمیتـهی ملـی حمایـت از انکشـاف زعفران، تهیه مدل انکشاف پایدار کمی و کیفی زعفران، شروع اجرای طرحهای تحقيقاتم، تربيت ترينرها در سطح ولايات و ولســوالیها، تهیــه خشــککنهای خــودکار (اتوماتیک)، برگزاری جشنوارههای زعفران، چاپ بولتـن انگلیسـی معرفـی زعفران افغانسـتان و توزیع در کشورهای مختلف از طریق سفارت خانههای جمهوری اسلامی افغانستان، ممنوع ساختن واردات زعفران و غوزه أن به حكم رييس جمهور وعقد تفاهم نامهها با کشور چین، امارات متحده عرب و هندوستان را می توان نیز در راستای پلان های وزارت زراعت، آبیاری و مالداری جهت رسیدن به خود کفایـی و افزایـش صـادرات زعفـران ارزیابـی کـرد.

علاوه بر دست آوردهای چشم گیر فوق، وزارت زراعت پلان های درازمدت را جهت تثبیت جایگاه زعفران افغانستان در سطح

✓ محمــد هاشــم اســلمی، مشــاور ارشــد انکشــاف زعفــران در وزارت زراعــت ● قسمت چهاردهم

زردکی شدن (رشد طولی) پیاز زعفران

در زمینهایــی بـا قابلیــت نگھـدارى پاييـن آب، بــه دلیل رشد طولی پیاز جہت دسترسی بیه رطوبیت میورد نیاز غدہ ها شروع به رشد طولــی کــرده و پیـاز از حالـت گـرد و شـلغمی بـه صـورت کشیده و زردک مانند تغییر شـکل خواهـد داد کـه در ايـن صورت از گلدھی بسیار کمی برخــوردار خواهنــد بــود. كنههاRhizoglyphos sp کنےہ «**R.robini**» از مهم ترین آفات نباتات غدهای است این کنه بدنی چـاق بــه رنــگ سـفيد كــدر ولی کم تحرک و تنبل است. پاهایـش کوتـاه و سـخت بـه رنے قہوہ ای مایل بے سرخ با تعداد زیادی مو و خار

• طول: ۶-۰۸۰ میلی متر، • عـلاوه بـر غـوزه زعفـران بـه زردک، پیـاز، کچالـو، سـير و غيـره خسـارت

میزند؛ • عمـر آن از تخـم تـا حشـره بالـغ بـالای غـوزه زعفـران ١٣– ۱۴ روز بـه طـول میانجامـد، • در طـول یکسـال ۱۵ نوبـت تولیـد مثـل میکنـد، • دوره حیـات کنـه ینر بـالای غـوزه زعفـران ۸۰ روز میباشـد، غـوزه زعفـران ۶۰ روز میباشـد،

نحوه خسارت

کنه زعفران پیازهای زعفران را غالباً از محل زخمها و گاهی قسیمتهای سالم پیاز را هــدف حملــه قــرار مىدهــد. ســپس ضمــن تغذيــه و ايجـاد تونلیی در پیاز، در داخل ان شــروع بــه زاد و ولــد كــرده و حفرهای در پیاز ایجاد میکند. ایــن حفــرہ بــه تدریـج گسـترش یافتـه و همچنیـن عوامـل گندزا به راحتی از محل زخمها و حفرات در داخل غـوزه نفوذ كرده و باعـث تســريع در پوســيدهگی پيـاز میگردنــد. بوتەھايــی کــه پيـاز أنها توسط اين كنهها مورد حملـه قـرار گرفتـه اسـت، دارای ب_رگ ضعیفت_ر و کوتاہت_ر از پیازهای سالماند و این گونه برگھا را زودتے از حد معمول خــزان مىنماينــد. دســتورالعمل مبــارزه بــا «Rhyzoglyphusrobini» کنه غوزه زعفران و مدیریت تلفيقـــى أن مبارزه برای پیش گیری و مهار این کنیه در مزارعی کیه قیرار است احداث کنیم توصیه می گردد تلفیقی از روش های مدیریتی به شرح ذیل انجام پذیرد:

 ۱. زمین زعفران باید حاصلخیز و تقریباً غنی از مواد غذایی و در عین حال از «تکسچر» نسبتاً سبک به منظور تهویه مناسب برخوردار باشد،

۲. قبل از کاشت لازم است کسود حیوانی پوسیدهی گاوی و عاری از بذر علفهای هرز مورد استفاده قرار گیرد،

۳. بـرای احیـا مزرعـه زعفـران جهـت کشـت دوبـاره کافـی است در ابتـدای تابسـتان بعـد از خـروج غوزهها از خـاک توسـط پلاسـتیک شـفاف بـه مـدت ۳۰ روز آفتابدهـی شـود و در سنبله و یـا بـرج جـوزای سـال بعـد اقـدام بـه کشـت مجـدد

۴. غوزههاییی بیرای کاشت انتخاب گردد که بیرون آوردن آنها از خاک، به صورت خشک انجام گرفته است، ۵. قبل از انتقال غوزهها، لازم است در مبدا، غوزههای سالم و فاقد لکههای تیره انتخاب شوند،

۶. در موقع حمل از مبداء تا مقصد غوزههای سورت شده به وسیله کیسه (خلته)های توری یا جعبههای مناسب، بستهبندی و سریع به مقصد منتقل و بلافاصله کاشته شوند،

۲. انتقال غوزههای زعفران به منظور کاهش انتقال کنه با صدور گواهی قرنطین توسط مدیریتهای حفاظت نباتات ولایت (ولسوالی) ذیربط انجام گیرد،

۸ کشت به صورت قطار با فاصله بین قطارها ۲۵سانتیمتر و روی قطار پنج سانتیمتر باشد تا بوتههای زعفران از نور و فضای مناسب بیشتری برخوردار شوند، ۹. در موقع کشت، عمق کشت بسته به تکسچر خاک ۱۸ تا

۲۰ سـانتیمتر انتخـاب شـود، ۱۰. مزارعـی کـه عمـق کاشـت کمتـر از حــد معمــول اسـت

> مرد و پنج هزار زن که مجموعا ۲۳ هزار و ۹۵۰ نفر می شود در ۳۳ ولایت به تولید زعفران اشتغال دارند. همچنین با توجه به سطح زیر کشت زعفران در افغانستان این صنعت توانسته حدود ۸۴۰۰ شغل دایمی و منعت توانسته مدود کار فصلی ایجاد کند مستقل در پالیسی ملی صادرات و تدوین و مستقل در پالیسی ملی صادرات و تدوین و تصویب استراتژی صادرات زعفران در شورای عالی اقتصاد و شورای محترم وزیران در کنار تصویب طرح ملی پنج ساله انکشاف پایدار زعفران از دیگر دست آوردهای وزارت زراعت، آبیاری و مالداری است.

> ایجاد لابراتوار کنترول کیفیت زعفران و تالاش بارای اکریدیشن یا اعتیاردهی سرتفکیتهای آن در سطح بینالمللی به کمک «ITC»، ایجاد انساتیتوت بینالمللی

بین المللی همچون ثبت «GI»، تهیه بارکد و ساخت نام تجارتی (برند)، داشتن نشان استندرد نیز در همآهنگی و همکاری با وزارتخانههای تجارت، مالیه، اقتصاد، اداره ملی استندرد و دونرها و مؤسسات بین المللی روی دست دارد تا افغانستان در آینده نزدیک بتواند با توجه به پوتانسیلهای موجود از نظر شرایط مناسب اقلیمی، و کیفیت عالی زعفاران تولیدی حدود ۵۰ فیصد زعفاران تولیدی و مورد نیاز بازارهای جهان را به خود اختصاص دهد.

با توجه به آنچه ذکر شد نتیجه میگیریم که صنعت زعفران افغانستان در تولید تخم (غوزه) به خودکفایی رسیده و در تولید تار خشک زعفران از مرز خودکفایی گذشته و به یکی از کشورهای مهم صادر کننده بدل گردیده است.

به شدت پیازها تحت تأثیر گرما، کاهش شدید رطوبت در تابستان و سرمازده گی در زمستان قرارگرفته و شرایط فعالیت کنه فراهم می شود. با افرودن خاک زراعی سبک در اواخر تابستان تا ممق کاشت به بیش از ۱۵ هابل حل است،

ال. در مزارعی که آلوده به کنه شده، تقویت این گونه مزارع با استفاده از کودهای کامل به صورت محلولپاشی قسمتهای هوایی در ماههای دلو و حوت تحت نظارت متخصصان تغذیه، نتیجه مفیدی در بر داشته است.

......

از اقتصاد زراعتی

تحـولات جهانـی بـه سـرعت اقتصـاد همــه 🛹 کشورها را تحت تأثیر قـرار داده اسـت. از ایـن جهت افزايش مبادلات تجارتي از طریــق رشـد صـادرات و نفـوذ در بازارهـای جهانـی و بینالمللـی بـرای رسیدن به انکشاف اقتصادی پایدار در سـر لوحــه اهــداف اقتصـادی همــه کشــورها قــرار دارد.

از آنجایے کے تولیدات زراعتی، محور اصلى اقتصاد ملى افغانستان را تشکیل میدهد و بر اساس گــزارش اداره همــکاری بینالمللــی امریکا «USAID» و آمار زراعتی ۸۰ فیصد مردم افغانستان به زراعت و مالداری اشتغال دارند و ۳۱ فیصد درآمد ناخالص ملی از محصولات زراعتی به دست می آید پ۔ می توانیہ ادعا کنیہ کے اقتصاد افغانستان يک اقتصاد زراعتي است. آيا با وجود اين كه اقتصاد افغانستان زراعتی است، زراعت کشور نیز اقتصــادی میباشــد؟

واقعيت اين است كه اگر به مفهوم زراعت اقتصادی از نظر متخصصان نـگاه کنیم «وقتـی تولیدات زراعتی یک کشور یا منطقه بتواند اولا تامين كننده رفاه اقتصادی برای تولیدکننده گان بوده و ثانیاً تضمین کننده انکشاف پایدار در کشور باشد و ثالثا تولیدکننده بتواند محصولات_ش را بـه قيمـت دلخـواه و در زمان مناسب از طریق بازاریابی مـدرن بـه طـور مسـتقیم در اختیـار مصرفکننــده قــرار دهــد» بــه ایــن نتيجه مىرسيم كه زراعت افغانستان عمدتـا مصرفـی بـوده و بـا زراعـت اقتصادى به مفهوم واقعمى هنوز فاصلــه زیـادی دارد.

امــروزه بازاریابــی مــدرن از محــدوده تولید، قیمت گذاری، شناسایی بازار و توزیع کالا فراتر رفته و شرکتها را مجبور به ایجاد تماس و ارتباط مستقيم با خريداران بالقوه و بالفعل می نما یــد.

در حال حاضر چالش و مانع عمده کے تولیدکننے دہ گان کشےور بے آن مواجهانید، نحیوهی بازاریایی و فیروش

و نیازهای مشـــتريان در بازارهـای جهانـی، نداشــتن برنــد، ضعف تبليغات و بستهبندی نامناسب زعفران را به طور عمده هر کیلو حدود ۹۵۰ دالر یعنے ہے گےرام حدود ۰.۹۵ دالے بے

فـروش مىرسـانند. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری هم واره تـ لاش كـ رده تـ از طريق کمــک بــه دهاقیــن بــرای افزایــش کمی و کیفی تولیدات و همکاری با سكتور خصوصي جهت ارتقا پروسس و بستهبندی و افزایش صادرات، این مشکل را بر طرف کند و زراعت مصرفی کشور را به زراعت اقتصادی تغييــر بدهــد.

در اولیـن قـدم، وزارت زراعـت، آبیـاری و مالـداری تـلاش نمـوده اسـت تـا با ایجاد زیر ساختها همچون احــداث سـردخانهها، ایجـاد و تجهیـز مراکــز پروســس بــه شــکل معيـاری، تأسيس لابراتوارهاى كنترول كيفيت، کمک بے فراھے ساختن تسے پیلات ترانســپورتی، ایجـاد دهلیزهـای هواییی، باز نمودن مسیرهای ترانزیت زمینی مانند راه ابریشم و امضای تفاهمنامههای تجارتی با کشورهای منطقه و جهان و خصوصاً ایجاد زمینه اشتراک تولیدکننده گان و صادرکننده گان در نمایشگاههای بینالمللــی، شــرایط حضــور مقتــدر تولیدکننده گان افغانستان را در بازارهای جهانیے فراهیم سیازد.

اشــتراک و ســهمگیری تولیدکننـدهگان و صادر کننده گان محصولات زراعتی در نمایشـگاههای مختلف فرصتهای خیلے ، خـوب و مناسب را بـرای افزایـش

زردآلو؛ طلای خوش رنگ تابستان

> تابستان معمولا بازارهای کشور پر میشود از میوههـای خوشمــزه، خوشرنــگ و دوستداشـــتنی، در ایــن میــان زردألــو از خوشمزهترین و خوشرنگترین میوههـای ایــن فصـل اسـت.

> ایــن میــوه ابتــدا بــه صــورت وحشــی در كوهســـتانات مىروييــده اســت، بــا گذشــت زمان، انسانها آن را به شکل محلی بذر کردند و نتیجه بهتر گرفتهاند، که اکنون بذر زردآلو به دو شیوه معمول است و درخت زردآلو مانند درخت بادام زود شـکوفه میکند، رنـگ گل آن سـفید سـرخ رنے می باشد، کے امسال برای اولین بار در ولايت باميان جشنواره گل زردآلو را راهاندازی نموده و جشن بزرگیی گرفتند. زردآلـو از ميوهجـات سـرد سـير كشـور اسـت، انواع مختلف دارد، زردالوی امیری، قیسی، صبی خانی، حلوایی، چرمک، ترشک، انگـورى، پيـر نقشـى، قنـدك، خرمايـى، پارسایی، جورَس، رنگایی، تلخک، خسک، خوشهای از مشهورترین آن ها است. از این میان زردآلـو امیـری در مارکیـت بـازار خوبـی دارد، بـه گونـهای کـه، يـک سـير آن تـا بـه ۱۸۰ افغانـی بـه فـروش میرسـد. ایـن نـوع زردالــو از اقــلام صادراتــی نیــز بــه شــمار مــىرود.

به اساس آمارهای ریاست احصاییه وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، زردآلو در سال ۱۳۹۶ بـه صـورت مجموعـی بـه مقـدار ۱۳۱ هـزار و ۸۱۶ تـن و همین گونـه در سـال ۱۳۹۷ بــه طــور مجموعــی بــه مقــدار ۱۰۹ هــزار و ۸۶ تـن حاصـل داشـته اسـت. همچنـان در سال ۱۳۹۶، به مقدار ۷۰۰۴ کیلوگرام زردآلـو بـه ارزش هفـت میلیـون و ۶۸ هـزار و ۹۵۴ دالـر صـادرات شـده و هميـن گونـه س_ال گذش_ته ۳□۵۵۹ کیلوگ_رام ب_ه ارزش مجموعـی ۱۳۳هـزار و ۲۵۹ دالـر بـه پاکسـتان، هندوســتان، عربســتان ســعودى، روســيه و اوکرایین صادر شده است.

مسـوولان در وزارت زراعـت، خوشبینانـد کـه در سال جاری نظر به باران ها و همچنان ساخت باغهای جدید توسط وزارت زراعت به باغداران، حاصلات زردالو افزایش داشته

هرچند این میوه عمر کوتاهی دارد، اما بسيار مفيد است، با مصرف زردآلو می توان گرفته گی های موجود در عروق را باز کرد، علاوه بر این، زردآلو خاصیت

نشاط و آرام بخشیی دارد و می تواند باعت بهبود ناراحتی های قلبی شود.

متخصصان صحت به کسانی، که مبتلا به دردهای مفاصل و همچنین رماتیسماند، توصيه مي كند تا زردآلو مصرف كنند و همین گونــه زردآلــو بــا داشــتن میــزان قابــل قبولی ویتامین دی میتواند به رشد استخوانها و دندانها کمک کند و در هضـم غـذا نيـز مؤثـر اسـت.

زردآلو در افغانستان به صورت تازه و خشک خــورده میشــود و بســیاری از محصــولات خشےک شدہ در بازارھای خارجے نیےز بے فــروش مىرســد.

زردآلوی خشک شدہ جـدا از ایـن کـه زردآلـو را تـازه بـه مصـرف میرساند این میوه خوش طعم را دهقانان و باغـداران بـه صـورت خشـک شـده نیـز در میآورَنــد و بــه دو گونــه بــه بــازار عرضــه می کند، اشتق و کشته ی زردآلو که برعکــس زردآلـوی تـازه، خشـک شـده آن عمــر دراز دارد و تــا مدتهـا مىتـوان أن را نگے داشےت.

زردآلوی خشک شده، حاوی کلسیم، پتاسيم، فسفر، ويتامين ، ويتامين و آهــن اســت. زردآلــوی خشــک شــده، بــرای زنان باردار بسیار مفید است، خون ریزی و اسپاســم دوران بــارداری را برطــرف و برای درمان عفونت واژن اثر مثبتی دارد، در تنظیم ضربان قلب نیز مفید واقع میگردد و همچنان برای رشد عضلات و رشــد طبيعــی بــدن مؤثــر اسـت.

آمارهـای وزارت زراعـت نشـان میدهـد کـه در سال ۱۳۹۶ به مقدار ۱۱ هـزار کیلوگـرام کشته به ارزش ۱۳۰ هـزار و ۴۲۶.۲۵ دالـر و در همین سال به مقدار ۲۱۰ کیلوگرام اشـــتق بـــه ارزش مجموعــی بیــش از ۲۰۰ هـزار دالـر امریکایـی صـادرات داشـته اسـت، اما در سال گذشته ۱۴ میلیون و ۷۹۰ هـزار و ۲۵۷ کیلوگـرام کشـته زردآلـو بـه ارزش مجموعــی هفـت میلیـون و ۴۴۵ هــزار و ۳۳۱ دالـر و همین گونـه بـه مقـدار ۲۱ هـزار و ۷۶۵ کیلوگـرام اشــتق بــه ارزش مجموعــی دو میلیون و ۳۹۷ هـزار و ۴۳۷ دالـر صادرات داشــته اســت.

این میوهی افغانستان به کشورهای تاجیکستان، ترکیه، ایران، امریکا، عربستان، هندوســتان ، اوكرايــن صــادر مىشــود.

	شگران: شجاعالحق نوری، حشمتالله حبیبی، نعیم رضایی و تمیم صدیقی			مدیر خبر: گیتی محسنی گزارشگران: شجاع الحق نوری، ح برگ آرایی: نذیراحمد دستگیرزاد
Public.relation@mail.gov.af www.mail.gov.af Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestoc @MAIL_AF •VFA {IFV •V99F9	نشانی برقی: ویبسایت: فیس بوک: k تویتر: شمارههای تماس:	صاحب امتیاز: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری صاحب امتیاز: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری (۰۷۹۶۴۰۰۹۰۰ – akbar_rostami10@yahoo.com مدیر مسوول: حبیب بهزاد ۱۹۵۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰		
		 حیب داسس، هسب صبح – چهارشنبه، ۱۷ اسبد ۱۳۹۷ جهارشنبه، ۱۷ اسبد ۱۳۹۷ جایگاه زراعت در اقتصاد افغانستان بی.بی.سی ۲۰۱۳ دکتر محمود دانشور کاخکی استاد اقتصاد توسعه کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد. 	و توسعه صادرات محصولات زراعتی کشور فراهم میسازد. همچنین تولیدکنندهگان و صادرکنندهگان با شرکت در این گونه نمایشگاهها ضمن ارتباط مستقیم با خریداران و مصرفکنندهگان از نظریات، سایقهها و خواستههایشان آگاه شده، با	مو بعدیا و تصوی پراریجی و تصروی تولیداتشان در بازارهای جهان است. زعفران در بازارهای جهانی بسته به نوع برند، بستهبندی و کیفیت آن پنج تا ۴۰ دالر گزارش شده است، در حالی که تولیدکننده گان و صادرکننده گان افغانستان به دلیل ناآشایی باسلیقه

مقررات، سیستم بازار و روشهای

پروســس و بســتهبندی تولیدکننــدهگان

آن کشورها آشنا گردیده و با عقد

قــرارداد رو در رو بــا اطمینـان خاطـر

می توانند نسبت به فروش و صادرات

توليداتشان تصميم گيرى كنند.

بر اساس گزارشهای نشر شده تنها

در نمایشـگاهی کـه در دهلـی و ممبـی

هندوســـتان و دوبـــی طــی یکسـال

برگ_زار ش_ده اس_ت صادرکنن_دهگان

افغانستان توانسته اند حدود ۳۶۲

ميليون دالر قرارداد فروش محصولات

زراعتی شامل زعفران، گیاهان

داروییی، میوهجات تازه و خشک

بـه دسـت أورنـد. همچنيـن سـهم

۷۰ فیصدی محصولات زراعتی در

صادرات افغانستان در سال گذشته

نشان میدهد که توجه به سکتور

زراعت و سهم گیری صادر کننده گان

و توليدكننده گان عرصه محصولات

زراعتی در نمایشیگاههای محلی و

بينالمللــي ميتوانــد افغانســتان را

در رسیدن به خودکفایی اقتصادی

و نجات از بحران عدم ترازن در

• دکتـر میـرزا حسـن حسـینی بازاریابـی

صادرات و واردات کمک کند.

• هفتهنامهی دهقان سال ۱۳۹۸

بینالمللی، دانشگاه پیام نور

x : A :1x 1

Supporting Domestic Products, A Step toward Economic Independence

No: 68 - Dehgan Weekly - Saturday August 6, 2019

Over 45,000 Tons Fruits ExportedAnd international markets. Melon, water melon, apple, Kanda-

Statistics of Afghanistan Chamber of Commerce and Industry (ACCI) show that since the beginning of this year, over 30,000 tons of fresh fruits and some 15,000 tons of dry fruits have been exported abroad through air and ground corridors.

Meanwhile estimates show that this year over 100,000 tons of dry and fresh fruits will be exported to countries around the world; the figure was 80,000 tons last year.

This is as result of the efforts of the Ministry of Agriculture and the Government of the Islamic Republic of Afghanistan in global marketing and holding domestic and international exhibitions, creation of agricultural lands, farming equipment, construction of cold storage facilities, cooperation with farmers in improved seeds and fertilizer, and establishment of animal health facilities are the main reason behind the production growth and export of agricultural products.

Mir Zaman Popal, head of ACCI's exports department said, "This year's products have undergone significant changes, agricultural products have increased this year and are being exported to

national and international markets. Creation of transportation routes, air corridors, marketing, standard customs, and countries' demand have driven unprecedented increase for the export of these products."

Nejabat Haidari, head of Fresh Fruits Union, said, "The production of fruit and other products have increased compared to last year, and are being exported to neighboring, Asian and European countries as well as to other provinces in the domestic market."

Sher Agha, a fruit trader in Kabul, said, "The market is full of agricultural products, yields have increased in Afghanistan; most of the fruits are shipped to neighboring counties and are being sold. He added, "Neighboring export tariffs on commodities have risen, fruit exports are costly and traders are at a standstill, we call on the government and chambers of commerce to find a solution. With the creation of cold storage facilities and keeping price balance, they should pay serious attention to keeping sustainable agricultural products.

He further stated that last year customs tax for one tons of products was 8,000 Pakistani Rupees while the figure has increased to 28,000 Pakistani Rupees now, adding that agricultural products have increased and there is no need for its import.

Most of the demands are for the dry and fresh fruits in domestic

and international markets. Melon, water melon, apple, Kandahar grapes, black cherry, apricot, peach, and blueberry were exported to domestic and international markets.

Along with vegetable products, animal products are also exported in large quantities, most of which are animal skins, Karakul, animal intestines, and are being exported out of the country. Dairy products are sold in domestic markets.

Meanwhile the import level of agricultural products have declined compared to the previous years. Fruits and vegetables have grown and wheat yields have increased by 42 percent this year. Wheat yields are estimated 5.1 million tons this year.

Saffron, pine nuts, pistachio, almond, apple, pomegranate, grape, apricot, plum, melon, water melon, vegetables, potato, medical herbs (Aloe Vera, hing, sesame, turmeric, cumin, Glycyrrhiza glabra, anise) are among the most valuable products which are being exported to Pakistan, Iran, India, Turkey, China, Dubai, Arabic, Asian and European countries and have the highest demand in domestic and foreign markets.

